

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ

Кафедра української та іноземних мов

Л. М. Васюк

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Тестові завдання

та методичні рекомендації для самостійної роботи

з модульного контролю знань

Для студентів I курсу денної форми навчання всіх спеціальностей

Київ - 2008

Васюк Л.М. Французька мова. Тестові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи з модульного контролю знань. Для студентів I курсу денної форми навчання всіх спеціальностей. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 52 с.

Мета цього навчального посібника – надати допомогу студентам I курсу денної форми навчання у виконанні модульних контрольних робіт, сприяти подальшому розвитку навичок читання, аналізу текстового матеріалу та письмового перекладу з французької мови, активізувати, розширити та поглибити набуті ними знання з лексики і граматики французької мови.

Автор: Л.М. Васюк, старший викладач

Рецензенти: А.А. Калита, д-р. філол. наук, проф. Державного економіко-технологічного університету транспорту

Л.В. Ананьєва, к.п.н., викладач Київського національного лінгвістичного університету

ВСТУП

Методичні вказівки укладено відповідно до програми і спрямовано на розвиток навичок читання, перекладу й розуміння текстів залізничної тематики та текстів, які дають інформацію про вищу освіту у Франції. Мета цих методичних розробок – надати допомогу у засвоєнні навчального матеріалу, визначити лексичні й граматичні мінімуми, забезпечити студентів завданнями для самоконтролю та підготувати їх до успішного складання підсумкового іспиту з іноземної мови.

Цією метою і зумовлена структура методичних рекомендацій і відбір тем. При доборі текстів передбачались перш за все лексика, необхідна для подальшої роботи студентів над фаховою літературою, та можливість відпрацювати й закріпити основний граматичний матеріал. Крім того, тут враховується і словниковий запас, набутий у середній школі і в процесі навчання на I курсі технічного вузу.

Видання містить тестові завдання, методичні рекомендації та граматичний коментар для самостійної роботи з модульного контролю знань студентів I курсу денної форми навчання всіх спеціальностей. Тестові завдання чотирьох модулів (по 2 варіанти в кожному) орієнтовані на подальше розширення та поглиблення набутих студентами знань з лексики і граматики. Наприкінці видання пропонується граматичний коментар з основних граматичних явищ та конструкцій французької мови. Студентам також пропонується перелік літератури для вивчення та використання під час виконання тестових завдань.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

МОДУЛЬ I

Варіант I

1. a) *Lisez et traduisez le texte.*

Les universités en France

Les universités sont des établissements publics destinés à former les professeurs, les chercheurs et les praticiens. Les universités organisent des enseignements littéraires, scientifiques, juridiques et économiques. Pour y être admis il faut être titulaire du baccalauréat. Maintenant, à la place de la traditionnelle Sorbonne à Paris il y a 13 universités. Chaque université est pluridisciplinaire. Elle doit associer autant que possible les lettres, les langues, les sciences, les techniques. Elle comprend entre 8 mille et 15 mille étudiants.

Pour assurer l'unité de diplômes et d'examens dans des universités aux programmes différents, il est prévu que les étudiants de chaque université passent les trois mêmes cycles d'étude et obtiennent à chaque étape les mêmes diplômes valides par le ministère de l'Education Nationale.

b) *Répondez aux questions.*

1. Quels spécialistes les universités préparent-elles?
2. A quelle condition peut-on entrer à l'université?
3. Combien de cycles d'étude y a-t-il dans l'université?
4. Quand les étudiants obtiennent-ils leurs diplômes?
5. Expliquez le mot 'pluridisciplinaire'.

2. *Mettez l'article défini devant.*

Modèle: *l'homme, la balle, le manteau.*

Histoire, fleure, livre, automne, volley-balle, saison, drapeau, note, samedi.

3. *Mettez les propositions suivantes à l'impératif.*

Modèle: *(Monsieur!) Vous asseyez. – Asseyez-vous, Monsieur!*

1. Tu entres dans la salle. 2. Nous traversons cette rue. (Camarades!) 3. Tu ne regardes pas cette image. (Paul!) 4. Vous apportez des journaux. 5. Nous ne parlons pas français.

4. Complétez les phrases suivantes par **il y a** ou **être**.

Modèle: Le livre **est** sur la table.

Il y a un livre sur la table.

1. Dans ce musée ... toujours beaucoup de visiteurs. 2. ... des livres sur cette étagère? 3. A la dernière page ... ses images. 3. Les fauteuils ... près de la cheminée. 4. Est-ce que monsieur Lebrun ... dans son cabinet?

5. Employez les verbes entre parenthèses au présent. Faites attention à la place des adverbes.

Modèle: Il (habiter / très loin). – Il **habite** très loin.

1. Je (s'habiller / toujours) la première. 2. Je (venir) vous faire mes adieux. 3. Les élèves (saluer) le professeur. 4. Vous (se rencontrer / souvent). 5. Quand (fleurir) les roses à Kiev? 6. Ils (répéter / toujours) le texte après le speaker. 7. (Avoir)-vous une licence? 8. Nous (être / souvent) à la gare d'Orsay. 9. Ils (ne / pas / pouvoir) nous voir, ils (partir) en mission. 10. Qu'est-ce que vous (faire)?– Nous (lire) un projet nouveau. 11. Vous (répondre / bien) toutes mes questions. 12. (Dire)-moi, qu'est-ce que vous (voir / maintenant)? 13. Où (aller)-elles?

6. Employez l'article qui convient ou les prépositions **à** ou **de**.

Modèle: Il écrit le rapport **au** directeur.

Il revient **du** directeur.

1. Mon frère aime toujours parler ... sport. 2. Je téléphone ... professeur de Claire. 3. Il y a toujours beaucoup ... élèves dans cette bibliothèque. 4. Il a l'adresse ... amis. 5. Il parle ... amis de ma soeur. 6. La plupart ... temps il reste chez lui le soir.

7. Composez toutes les questions possibles.

Cette vieille concierge garde la maison.

8. Traduisez en français.

1. Луїза йде на кухню приготувати каву і бутерброди. 2. Розкажіть мені швидше цю історію! 3. Що у вашій кишені? 4. Чому ви досі не вмиваєтеся? 5. Я можу вам допомогти, якщо ви бажаєте.

Вариант II

1. a) Lisez et traduisez le texte.

Les Grandes Écoles en France

Il y a plusieurs types de Grandes Écoles. Les Grandes Écoles sont les établissements d'enseignement supérieur qui préparent les cadres supérieurs de l'administration, de l'économie, de l'armée, de l'enseignement, de l'industrie, de commerce. Elles préparent aux carrières supérieures dans les différents domaines et sont très prestigieuses. Finir certaines de ces écoles signifie entrer dans l'élite administrative ou technocratique. C'est pourquoi on y accède par un concours d'administration généralement très difficile. Souvent n'est reçu qu'un candidat sur dix ou quinze.

La durée des études dans les Grandes Écoles est de 3 ou 4 ans. Après avoir fait ces études l'étudiant sort de l'école titulaire d'un diplôme portant mention de sa spécialité.

b) Répondez aux questions.

1. Quels spécialistes les Grandes Écoles forment-elles?
2. Est-ce que c'est prestigieux d'entrer à la Grande École? Pourquoi?
3. Est-ce que c'est facile passer un concours?
4. Combien d'ans les études dans les Grandes Écoles durent-ils?
5. Quel diplôme l'étudiant obtient-il après avoir fini ses études?

2. Mettez l'article défini devant.

Modèle: l'homme, la balle, le manteau.

Exercice, cahier, printemps, neige, hiver, revue, faculté, football, tableau.

3. Mettez les propositions suivantes à l'impératif.

Modèle: Asseyez-vous, Monsieur!

1. Tu marches vite. 2. Vous tournez la page. 3. Nous ne visitons pas ce musée. 4. Tu n'étudies pas cette poésie. (Marie!) 5. Nous saluons notre professeur. (Camarades!)

4. Complétez les phrases suivantes par **il y a** ou **être**.

Modèle: Le livre **est** sur la table.

Il y a un livre sur la table.

1. Au milieu de la salle ... une grande table ronde. 2. Est-ce que la boutique de ton père ... non loin du métro? 3. A la page neuf ... quatre exercices. 4. ... quelque chose près de ce magasin? 5. Le mouchoir ... dans ma poche.

5. *Employez les verbes entre parenthèses au présent. Faites attention à la place des adverbes.*

Modèle: *Il (habiter / très loin). – Il **habite** très loin.*

1. Je (s'intéresser) beaucoup à cette discussions. 2. (Vouloir)-vous prendre des leçons de piano?
3. Nous (se réunir) toujours trop tard. 4. Où (être)-vous? 5. Ils (pouvoir) vous voir aujourd'hui,
parce qu'ils (partir) demain. 6. Vous (avoir) beaucoup de questions. 7. Quand (finir) vos cours
aujourd'hui? 8. Il (venir) souvent vous demander un conseil. 9. Que (faire)-ils? – Ils (écrire) une
composition. 10. Elles (préférer) la musique légère. 11. Nous (voir) beaucoup de changements dans
ce pays. 12. (Dire)-moi, est-ce que vous (attendre)-moi ou non? 13. Jeudi nous (aller) au théâtre.

6. *Employez l'article qui convient ou les prépositions à ou de.*

Modèle: *Il écrit le rapport **au** directeur.*

*Il revient **du** directeur.*

1. Nous allons ... cinéma. 2. J'ai acheté un kilo ... oranges. 3. La plupart ... magasins ouvrent
à 8 heures. 4. C'est le cabinet ... directeur. 5. Il veut parler ... élèves de ce professeur. 6. Nous
habitons près ... usine.

7. *Composez toutes les questions possibles.*

Sa mère va à la boulangerie.

9. *Traduisez en français.*

1. Він їде в Париж, щоб побачити Ейфелеву вежу. 2. Продовжуйте свою роботу! 3. Чому
ви ще не встаєте? 4. Що у вас в сумці? 5. Я хочу поговорити з вашою мамою, якщо вона
може прийти до школи.

МОДУЛЬ II

Варіант I

1. a) *Lisez et traduisez le texte.*

La gare centrale de Kiev

La gare centrale à Kiev est une des plus grandes gares en Ukraine.

Un flot humaine coule sans interruption. Les voyageurs sont bien nombreux. Ils vont dans
toutes les directions. Les uns arrivent, les autres partent. Des gens font la queue aux guichets pour
acheter des billets. D'autres s'installent sur des bancs dans la salle d'attente. Des voyageurs attardés
se hâtent. Il est temps. Un train de banlieue entre en gare. Des voyageurs descendent, d'autres
montent dans les wagons et cherchent une place libre.

Sur le deuxième quai il y a beaucoup de monde. On attend l'arrivée du train Kiev-Berlin. On entend parler allemand. Ce sont des étudiants ukrainiens venus accueillir leurs amis allemands.

b) Répondez aux questions.

1. Est-ce que la gare centrale est petite?
2. Des voyageurs où achètent-ils leurs billets?
3. Où peut-on se reposer?
4. Où se hâtent les voyageurs attardés?
5. Qu'est-ce que les étudiants ukrainiens font à la gare?
6. Quelle langue parlent-ils?

2. Complétez les phrases suivantes par les adjectifs démonstratifs.

Modèle: Donne-moi **ce** stylo, **cette** gomme et **ces** crayons.

1. Prends ... tasse. 2. J'ai lu ... livre il y a une semaine. 3. Vois-tu ... avion? 4. J'ai choisi ... montre-là. 5. Je ne veux pas ... fruits.

3. Complétez les phrases suivantes par l'adjectifs possessifs.

Modèle: Montre-moi **ta** jupe, **ton** manteau et **tes** souliers nouveaux.

1. Ils habitent Kiev; ... ville natale est Kiev. 2. Elles saluent ... amies. 3. Tu lis un livre à ... frère; ... livre est-il intéressant? 4. Elle parle français; ... langue maternelle est le français. 5. Nous sommes dans la salle; ... camarades sont aussi dans la salle. 6. Quand parlerez-vous à ... amis?

4. Mettez au pluriel.

Modèle: une fleur – **des** fleurs, le nez – **des** nez etc.

Un chien, un chacal, un cheveu, un trou, un détail, un manteau, un bijou, un mal, une voix.

5. Remplacez les points par l'article qui convient.

Modèle: L'eau est nécessaire à **la** vie.

Je vois **une** pomme sur **la** table.

1. ... roses aiment ... soleil. 2. Toutes les femmes sont arrêtées au boulevard Poissonnière, devant ... grande porte. Au dessus de ... porte ils ont lu "... Vie Française". 3. Je n'ai pas vu ... directeur. 4. Y a-t-il ... chaises ici? 5. Il s'est assit sur ... banc à côté de sa mère. 6. ... vieux gens aiment parler de leur jeunesse.

6. Mettez les verbes entre parenthèses au passé composé.

Modèle: Elle (venir / déjà). – Elle **est déjà venue**.

1. La discussion (durer) deux heures. 2. Nous (s'arrêter) au coin de la rue. 3. Quand (parler)-vous à Hélène pour la dernière fois? 4. Les jeunes filles déjà (entrer) dans une grande salle. 5. Elle ne (pouvoir) pas encore traduire ce texte. 6. (Voir)-vous ce film? 7. A quelle heure (sortir)-elle de la maison? 8. Qu'est-ce que vos amis (choisir)? 9. Quand (venir)-il? 10. Elle ne (lire) pas beaucoup cette semaine.

7. Remplacez les compléments en italique par les pronoms.

Modèle: Je veux voir *mes amis*. – Je veux **les** voir.

1. Ils veulent reconduire *leurs amis* à l'hôtel. 2. Ne téléphonez pas *au directeur*. 3. Nous avons reconduit *cette femme* à la gare. 4. Ils ne pourront pas montrer tout ça *à cet homme*. 5. Pouvez-vous mettre *ce livre* sur le rayon? 6. Permettez *à cette fille* d'entrer ici. 7. Laisse ton adresse *à la secrétaire*.

8. Traduisez en français.

1. Вона сказала, щоб він поклав це запрошення біля піаніно. 2. Я побачив цей журнал у бібліотеці і взяв його. 3. Коні – це домашні тварини. 4. Вони вже вийшли на останній станції. 5. Чому ці дівчата знову зупинилися?

Варіант II

1. a) Lisez et traduisez le texte.

La salle d'attente

La salle d'attente où le vieux pénétre enfin était bondée. Des voyageurs sont sur leurs bagages, d'autres sont debout, adossés aux murs. Un vieux pose son paquet à ses pieds et s'adosse contre un radiateur du chauffage central. Il n'y a pas de place pour s'asseoir.

Un haut-parleur annonce une arrivée et un départ. Il y a un mouvement parmi les voyageurs. Les uns sortent, les autres changent de place, mais le vieux reste toujours où il est. Le train annoncé arrive. Et bientôt tout un flot de nouveaux visages, de nouvelles valises, de nouveaux skis entre. Et tous se ressemblent.

Le vieux trouve enfin un coin de banquette où il peut s'asseoir, sa valise sur ses genoux.

b) Répondez aux questions.

1. Comment est la salle d'attente?
2. Est-ce que tous les voyageurs sont assis dans la salle d'attente?

3. Quel bagage le vieux a-t-il avec lui?
4. Qu'est-ce que le haut-parleur annonce?
5. Quel mouvement peut-on voir dans la salle d'attente?
6. Où le vieux trouve-t-il la place pour s'asseoir?

2. Complétez les phrases suivantes par les adjectifs démonstratifs.

Modèle: Donne-moi **ce** stylo, **cette** gomme et **ces** crayons.

1. Vois-tu ... enfant-là? 2. J'ai déjà trouve ... maison. 3. Donne ... livre. 4. Tu me trouveras dans ... bibliothèque. 5. J'aime mieux ... pommes.

3. Complétez les phrases suivantes par l'adjectifs possessifs.

Modèle: Montre-moi **ta** jupe, **ton** manteau et **tes** souliers nouveaux.

1. Nous parlons ukrainien; ... langue maternelle est l'ukrainien. 2. Ils prennent ... livres avec eux. 3. 4. Tu donnes ... livres à ... soeur. 5. Elle cherche partout ... crayons mais elle ne peut pas les trouver. 6. Vous habitez cette maison; ... amis habitent-ils avec vous?

4. Mettez au pluriel.

Modèle: une fleur – **des** fleurs, le nez – **des** nez etc.

Un chat, un prix, le chou, un cheval, un travail, un journal, une voiture, un tableau, un bal.

5. Remplacez les points par l'article qui convient:

Modèle: L'eau est nécessaire à **la** vie.

Je vois **une** pomme sur **la** table.

1. En entrant j'ai vu ... longue salle. Au fond de la salle il y avait ... jolie femme. 2. ... soleil chauffait ... herbe. 3. ... patron n'est pas là. 4. Y a-t-il ... médecins ici? 5. Le soir toute ... famille ... se réunit dans ... salle à manger. 6. ... forêts protègent les cours d'eau.

6. Mettez les verbes entre parenthèses au passé composé.

Modèle: Elle (venir / déjà). – Elle **est déjà venue**.

1. Vous (laisser) votre lettre sur mon bureau. 2. Elles ne (revenir) pas trop tard. 3. Nous (se rencontrer) dans le métro. 4. Quand M. Leroux (quitter)-il son poste? 5. Elle ne (pouvoir) pas réaliser son projet. 6. Quand votre cousine (partir)-elle pour Paris? 7. Nous ne (voir) pas encore ce film. 8. (Finir)-vous votre travail? 9. Nous (dire) déjà adieu à nos amis. 10. Elle (rester) travailler à l'université.

7. Remplacez les compléments en italique par les pronoms.

Modèle: Je veux voir *mes amis*. – Je veux *les* voir.

1. Ces camarades vont-ils aider *cette femme*? 2. As-tu téléphoné à *ton oncle*? 3. As-tu interrogé *tes amis* sur leurs projets? 4. Ils ont raconté cet incident à *leur frère*. 5. N'envoyez pas cette photo à *vos parents*. 6. Nous avons vu *sa nouvelle bicyclette*. 7. Permettez à *cet enfant* de prendre votre livre.

8. Traduisez en français.

1. Вона мені крикнула, щоб я почекав її біля кіоску. 2. Я побачив твої окуляри і відніс їх у спальню. 3. Мій брат вже отримав багато подарунків. 4. Мої сестри ніколи не купалися в морі. 5. Ми ще не вийшли з автобуса.

МОДУЛЬ III

Варіант I

1. a) Lisez et traduisez le texte.

Le départ

Nous voici à la gare. Les voyageurs prennent des billets au guichet, se dirigent vers le bureau de renseignements, la consigne, les buffets, les salles d'attente. Des amis et des parents nous accompagnent. A ce moment, le haut-parleur annonce: 'Le train pour Odessa part à vingt heures, de la voie 4. Les voyageurs pour Odessa, en voiture!'

Voici notre train. Ce train a plusieurs wagons de voyageurs, un sleeping (un wagon-lit), un wagon-restaurant et un fourgon. Nous traversons notre wagon. Le porteur nous suit avec nos bagages. Le conducteur nous indique nos places. Nous nous installons dans un compartiment de non-fumeur. Le train va partir bientôt. On nous souhaite un bon voyage.

Nous entrons dans notre compartiment. Alexandre est assis sur la banquette de droite. Moi, je suis assis sur la banquette de gauche. Les autres voyageurs sont debout dans le couloir et regardent par la fenêtre.

Mais voilà que le train s'ébranle, les wagons roulent sur les rails. Nous entendons nos amis crier: 'A bientôt! Portez-vous bien! Bon voyage! Écrivez-nous dès que vous serez arrivés.'

b) Répondez aux questions.

1. Que font les voyageurs en arrivant à la gare?
2. Où prennent-ils les billets?
3. Qui aide les voyageurs avec leurs bagages?

4. Où les deux amis s'installent-ils dans le wagon?
5. Qui est-ce qui leur souhaite un bon voyage?

2. *Mettez au comparatif et au superlatif les phrases suivantes.*

Modèle: Ma chambre est grande (ta chambre). – Ma chambre est **plus (moins / aussi) grande que** ta chambre, elle est **la plus grande** dans notre appartement.

1. Cette salle est petite (la salle voisine).
2. Tu marches lentement (moi).
3. Son caractère est bon (le caractère de son frère).
4. Votre prononciation est mauvaise (la prononciation des autres élèves).
5. Je m'intéresse beaucoup à la peinture (les autres).

3. *Donnez le féminin des adjectifs suivants.*

Modèle: Léger - *légère*, neuf – *neuve* etc.

Joli, naturel, vieux, natal, gros, étranger, nouveau, glorieux, cadet, attentif.

4. *Employez le futur immédiat ou le passé immédiat selon le sens de la phrase.*

Modèle: *Je vous (montrer) dans une minute.* – *Je vais vous montrer dans une minute.*

J'ai déjà vu ce roman, il (paraître). – *J'ai déjà vu ce roman, il vient de paraître.*

1. Qu'est-ce que vous faites ce week-end? – Nous (rester) en ville.
2. Elle moderne, ta voiture! – Bien sûr, je la (acheter).
3. Son aspirateur ne marche pas. Elle en (acheter) un autre.
4. Il est déjà sept heures. Le réveil (sonner) sept heures.

5. *Mettez les verbes entre parenthèses au présent ou au futur simple.*

Modèle: *Si tu (avoir) désir, nous (aller) chez Marie avec moi.* – *Si tu as désir, nous irons chez Marie avec moi.*

1. Les cours (finir) à trois heures.
2. Je vous (dire) son adresse demain.
3. Si je (être) libre, je (venir) chez vous.
4. Ils (confondre) toujours ces verbes.
5. Nous (faire) cet exercice, si vous nous (donner) votre manuel.
6. (Traduire)-nous cet article demain?
7. Elle vous (écrire) souvent.

6. *Mettez les verbes entre parenthèses à l'imparfait ou au passé composé.*

Modèle: *Quand tu (entrer), je (parler) à ma mère.* – *Quand tu es entré, je parlait à ma mère.*

1. Il (être) fatigué et (marcher) très lentement.
2. Comme il (faire) froid dans la chambre, je (fermer) la fenêtre.
3. Il ne (pleuvoir) plus.
4. Quand Pierre (entrer) dans la salle, il (voir) son ami qui (écrire) quelque chose au tableau.
5. Quand je (venir) chez Paul, il (être) encore au lit.

7. *Traduisez en français.*

1. Моєму батьку було сімнадцять років, коли він вступив до університету.
2. Вона щойно

його бачила. 3. Якщо ми не підемо в кіно, я прочитаю газети. 4. Вони збираються поїхати в Париж цим літом. 5. Вони вчора придбали новий телевізор.

Варіант II

1. a) *Lisez et traduisez le texte.*

Mes préparatifs de voyage

Je fais mes préparatifs de voyage, car dans deux heures le rapide Kiev-Odessa m'emportera loin de la capitale. Mon ami Alexandre qui me tient toujours compagnie, a retenu d'avance deux places au guichet spécial (au bureau de location) de la gare centrale. Alexandre, lui aussi, aime à voyager. Il profite de chaque occasion pour prendre le train, le bateau ou l'avion.

Hier soir, j'ai fait mes adieux à tous mes parents et amis. Je n'ai oublié personne. Je donnerai la clé de ma chambre à mon frère Nicolas, qui viendra habiter chez moi.

On m'appelle au téléphone. C'est Alexandre qui me prévient qu'il sera là dans dix minutes. Je descends et je vois Alexandre qui m'attend. Il me remet mon billet et mon ticket gardeplace. Nous avons deux places de seconde; voiture 8, places 27 et 28. Alexandre a la couchette inférieure, et moi, j'ai la couchette supérieure dans un compartiment de non-fumeurs. Voici le taxi qui arrive. Nous partons. Adieu, Kiev. Nous reviendrons dans un mois.

b) *Répondez aux questions.*

1. Pourquoi André fait-il ses préparatifs de voyage?
2. A qui donnera-t-il la clé de sa chambre?
3. A qui Alexandre tient-il toujours compagnie?
4. Comment les deux amis vont-ils à la gare?
5. Quand reviendront-ils à Kiev?

2. *Mettez au comparatif et au superlatif les phrases suivantes.*

Modèle: Ma chambre est grande (ta chambre).– Ma chambre est **plus (moins / aussi) grande que** ta chambre, elle est **la plus grande** dans notre appartement.

1. Sa chambre est claire (ma chambre). 2. Pierre est habillé chaudement (vous). 3. Cet écrivain est mauvais (les autres). 4. Ici le climat est bon (chez nous). 5. Dans le vase bleu il y a peu de fleurs (dans le vase rouge).

3. *Donnez le féminin des adjectifs suivants.*

Modèle: Léger - *légère*, neuf – *neuve* etc.

Clair, ouvrier, naïf, industriel, cadet, beau, capital, heureux, bas, blanc.

4. *Employez le futur immédiat ou le passé immédiat selon le sens de la phrase.*

Modèle: *Je vous (montrer) dans une minute. – Je **vais** vous **montrer** dans une minute.*

*J'ai déjà vu ce roman, il (paraître). – J 'ai déjà vu ce roman, il **vient de paraître**.*

1. Il n'y a pas de café.- J'en (préparer). 2. Il ne dort plus?- Non, il (se réveiller). 3. Est-ce que tu vois Pierre parfois?- Oui, et je le (voir) demain. 4. Nous ne baignons pas déjà, nous (se baigner).

5. *Mettez les verbes entre parenthèses au présent ou au futur simple.*

Modèle: *Si tu (avoir) désir, nous (aller) chez Marie avec moi. – Si tu **as** désir, nous **irons** chez Marie avec moi.*

1. Quand (bâti)-on cette tour? 2. Je vous (lire) son article. 3. Ils (répondre) toujours bien à ses questions. 4. Si nous (finir) vite notre travail, nous (aller) au cinéma. 5. Ils (tenir) toujours leur parole. 6. Vous nous (attendre) ici. 7. Je (écrire) à Pierre, si vous (donner) son adresse.

6. *Mettez les verbes entre parenthèses à l'imparfait ou au passé composé.*

Modèle: *Quand tu (entrer), je (parler) à ma mère. – Quand tu **es entré**, je **parlais** à ma mère.*

1. Tout le monde (aimer) et (estimer) cet homme. 2. Nous (regarder) la télévision quand Victor (venir). 3. Le ciel (être) bleu. 4. Hier, quand je (sortie) de la gare, je (voir) mon ami qui (descendre) de taxi. 5. Quelle heure (être)-il quand votre mère (partir)?

7. *Traduisez en français.*

1. Коли нам принесли вашого листа, ми снідали. 2. Якщо ти будеш вільною, ми зіграємо з тобою в шахи. 3. Я тільки що про це довідався. 4. На ці вихідні ми збираємося поїхати в ліс. 5. На уроках вона завжди була дуже уважною.

МОДУЛЬ IV

Варіант I

1. a) *Lisez et traduisez le texte.*

L'histoire des chemins de fer

On considère que le premier exemple de chemin de fer était le chemin du Diolkos. C'était un système permettant aux bateaux de traverser l'isthme de Corinthe en Grèce. Il était construit au VI siècle AJC. Des chariots poussés par des esclaves circulaient dans des blocs de pierres entaillées. Ce chemin de fer primitif a fonctionné approximativement jusqu'en l'an 900.

Les premiers wagons tractés par des chevaux sont apparus en Grèce et dans l'Empire Romain. Ils utilisaient aussi une voie de pierres entaillées.

b) Répondez aux questions.

1. Quel chemin de fer était le premier?
2. Quand était-il construit?
3. Est-ce qu'il existait longtemps?
4. A quoi ce chemin de fer servait-il?
5. Comment le chemin de Diolkos fonctionnait-il?
6. Quand et où sont les premiers wagons apparus?

2. Remplacez les noms en italique par des pronoms toniques.

Modèle: Adressez-vous *à Marie*. – Adressez-vous *à elle*.

1. Nous allons chez *Pierre*. 2. Nous sommes assis près de *nos amis*. 3. J'ai acheté ces fleurs à *ma grand-mère*. 4. Ce sont *Marie* et *Lucie* qui nous ont dit son adresse.

3. Donnez le féminin des noms suivants.

Modèle: Un étudiant – *une étudiante*, un cadet – *une cadette* etc.

Un Espagnol, un nageur, un Parisien, son cousin, un cuisinier, un maître, un élève, un sportif.

4. Employez un article partitif ou l'article défini / indéfini.

Modèle: Passe-moi *un* croissant et *du* beurre.

1. Elle ne mange pas ... viande. 2. Je mangerai ... soupe et ... pommes de terre. 3. Mon père adore ... fromage. 4. Il faut ajouter ... huile dans ... salade. 5. Achetez ... kilo ... sucre.

5. Mettez les verbes entre parenthèses à la forme active ou passive selon le sens. Faites attention aux temps des verbes.

Modèle: Pierre (écrire) cet exercice. – Pierre *écrit* cet exercice.

Cet exercice (écrire) par Pierre. – Cet exercice *est écrit* par Pierre.

1. Cette maison (transformer) en musée. 2. Il (arrêter) une voiture et il est monté. 3. La semaine suivante tous les parcs (orner) de belles statues. 4. Il y a beaucoup de siècles de hautes montagnes (entourer) la ville. 5. Il (inviter) à passer deux jours à Kiev.

6. Mettez les verbes aux temps qui conviennent.

1. Les malades (se sentir) mal parce qu'ils ne (dormir) pas deux nuits. 2. Quand mon ami (arriver) dans sa ville natale, ses frères (partir) déjà au front. 3. Nous (comprendre) que nous ne (devoir) pas partir. 4. Pierre nous (dire) qu'il (raconter) déjà cette histoire. 5. Ils nous (écrire) qu'ils (faire) leurs études à l'institut de médecine.

7. Traduisez en français.

1. Цей роман переклали декілька років тому. 2. Він був впевнений, що його друг помилився. 3. У мене є на це час. 4. Вона сказала всім, що скоро вирушить у подорож.

Варіант II

1. a) Lisez et traduisez le texte.

Évolution de la traction électrique en France

Après de nombreux essais, la première électrification industrielle a eu lieu à Saint-Étienne sur une ligne de 2,8 km comprenant 2 tunnels et servant à l'évacuation du charbon. Elle a été mise en service en 1893 par l'ingénieur Auvert. C'est donc la première électrification en France sur la ligne de Montmartre à la Béraudière à Saint-Étienne.

L'électrification des chemins de fer a vraiment commencé vers 1900 quand le Paris-Orléans et la compagnie de l'État (Ouest-État) ont choisi le courant continu à 550 V.

b) Répondez aux questions.

1. Où et quand avait lieu la première électrification industrielle?
2. De quelle longueur était cette ligne?
3. A quoi servait-elle?
4. Qui a construit cette ligne?
5. Qu'est-ce que cette ligne a lié?
6. Quelle intensité de courant était utilisée sur les premières chemins de fer?

2. Remplacez les noms en italique par des pronoms toniques.

Modèle: Adressez-vous à *Marie*. – Adressez-vous à *elle*.

1. Je parle à *mon frère*. 2. C'est *ma soeur* qui vous accompagnera. 3. Ce sont *mes amis* qui m'ont prévenu. 4. Le professeur est content de *ses élèves*.

3. Donnez le féminin des noms suivants.

Modèle: Un étudiant – *une étudiante*, un cadet – *une cadette* etc.

1. Un Italien, mon voisin, un sportif, un étranger, un Polonais, un chanteur, un poète, un médecin.

4. *Employez un article partitif ou l'article défini / indéfini.*

Modèle: *Passe-moi **un** croissant et **du** beurre.*

1. ... neige est blanche. 2. Je prendrai ... thé et ... brioches. 3. Claire n'a pas acheté ... légumes. 4. Ma mère a apporté beaucoup ... fruits. 5. Maman a mit ... beurre sur ... tartine.

5. *Mettez les verbes entre parenthèses à la forme active ou passive selon le sens. Faites attention aux temps des verbes.*

Modèle: *Pierre (écrire) cet exercice. – Pierre **écrit** cet exercice.*

*Cet exercice (écrire) par Pierre. – Cet exercice **est écrit** par Pierre.*

1. Son récit (faire) sur nous une grande impression. 2. Le programme du concert (publier) lundi. 3. Après la guerre ce musée (reconstruire). 4. Hier la neige (couvrir) les montagnes. 5. Ces discours (traduire) par eux l'année suivante.

6. *Mettez les verbes aux temps qui conviennent.*

1. Quand nous (venir) à la gare, ils ne (arriver) pas encore. 2. Bientôt ils (comprendre), qu'ils (se tromper) de route. 3. Nous (prévenir) nos amis que nous ne (pouvoir) pas venir les voir ce dimanche. 4. La vieille femme (dire) qu'elle ne (travailler) plus. 5. Elle me (écrire) que son père lui (acheter) déjà un vélo.

7. *Traduisez en français.*

1. Його помилки не помітили. 2. Він бачив, що його ніхто не розуміє. 3. Дайте мені, будь ласка, солі. 4. Він думав про те, що буде говорити своєму шефові.

ГРАМАТИЧНИЙ КОМЕНТАР

CLASSIFICATION DES PROPOSITIONS D'APRÈS LE BUT DE LA COMMUNICATION.

КЛАСИФІКАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ ТИПІВ РЕЧЕННЯ

Всі речення поділяють на розповідні, питальні, наказові та окличні.

У розповідних реченнях дотримуються прямого порядку слів, і за своєю організацією вони не становлять особливих труднощів.

Питальні та наказові речення через деякі структурні відмінності від української мови потребують більш ретельного вивчення. Заперечна форма французьких речень також має свої особливості.

La proposition négative. Заперечне речення

Заперечна форма дієслова створюється за допомогою двох заперечних часток **ne**, що ставиться перед дієсловом, та **pas**, яка в простих часах ставиться після дієслова, а в складних часах – після допоміжного дієслова:

Il arrive seul.	– Il n' arrive pas seul.
Il est arrivé seul.	– Il n' est pas arrivé seul.
Répétez ma question!	– Ne répétez pas ma question!

Примітка. Після дієслова **avoir** у заперечній формі вживається прийменник **de**, при цьому іменник-додаток втрачає артикль:

Il **n'a pas de** parents.

При інфінітиві обидві заперечні частки **ne** і **pas** ставлять безпосередньо перед дієсловом:

Je vous prie de **ne pas** parler ici.– Я вас прошу не розмовляти тут.

La proposition interrogative. Питальне речення

У французькій мові в питальному реченні може бути як прямий порядок, так і зворотний порядок слів (**інверсія**), де підмет міняється місцем із присудком.

Розглянемо декілька видів питань.

1. *Загальне питання до самотійного або головного речення*, на яке очікується відповідь **так** чи **ні**. Таке питання може зберігати прямий порядок, або може мати зворотний порядок слів.

Прямий порядок слів у реченні зберігається, якщо питання або виражене лише інтонацією, або якщо питання будується за допомогою питального звороту **est-ce que**:

Tu sais conduire?

Est-ce que tu sais conduire?

Вживання звороту **est-ce que** є обов'язковим у питаннях, де присудок виражений дієсловом I, II групи і більшості дієслів III групи в 1-й особі однини теперішнього часу:

Est-ce que je marche vite?

Примітка. Питальна форма для 1-ї особи однини дієслів **être**, **pouvoir** може бути створена як за допомогою питального звороту **est-ce que**, так і за допомогою інверсії (причому дієслово **pouvoir** в 1-й особі однини при інверсії має форму **puis**):

Est-ce que je **suis**? – **Suis-je**?

Est-ce que je **peux**? – **Puis-je**?

Інверсія може бути **простою** і **складною**.

Проста інверсія робиться, якщо підмет виражено займенником (**on**, **ce** або особовим ненаголошеним займенником):

Aimez-vous le ballet?

Якщо дієслово в 3-й особі однини закінчується на голосну, між дієсловом і займенником вставляється літера **t**:

Arrive-**t-il** à cette cérémonie?

Складна інверсія робиться, якщо підмет виражено іменником:

Pascal et Marie sont-ils étudiants?

2. Питання до підмета

Питання до підмета, який означає *істоту*, будується за допомогою займенника **qui** або питального звороту **qui est-ce qui**:

Qui ira avec moi? – **Qui est-ce qui** ira avec moi?

Питання до підмета, який означає *неістоту*, будується за допомогою питального звороту **qu'est-ce qui**:

Qu'est-ce qui se trouve sur place Tolstoy?

Порядок у цих реченнях зберігається прямий, причому дієслово завжди стоїть в 3-й особі однини:

Les étudiants copient ses règles. – **Qui (qui est-ce qui)** copie ses règles?

3. Питання до прямого додатку.

Питання до прямого додатку, який виражений іменником і означає *істоту*, будується за допомогою питального займенника **qui** або питального звороту **qui est-ce que (qui + est-ce que)**.

Якщо підметом є займенник, у питальному реченні, яке вводиться займенником **qui**, робиться проста інверсія. Але якщо підмет виражений іменником, можлива лише складна інверсія. У питанні зі зворотом **qui est-ce que** зберігається прямий порядок слів:

Qui cherche-t-il?

Qui est-ce qu'il cherche?

Qui Pierre cherche-t-il?

Qui est-ce que Pierre cherche?

Питання до прямого додатку, вираженого іменником, що означає *неістоту*, будується за допомогою питального займенника **que** або питального звороту **qu'est-ce que** (**que** + **est-ce que**). У першому випадку в питанні робиться проста інверсія. В питанні зі зворотом **qu'est-ce que**, як і після звороту **est-ce que**, порядок слів зберігається прямим:

Que faites-vous?

– **Qu'est-ce que** vous faites?

Que cherche Pierre?

– **Qu'est-ce que** Pierre cherche?

Вживання звороту **qu'est-ce que** є обов'язковим, якщо підмет є особовим придієслівним займенником 1-ї особи однини (виключення – деякі дієслова III групи).

Qu'est-ce que je fait?

4. Питання до непрямого додатку.

Питанням до непрямого додатку, що означає *істоту*, є питальний займенник **qui**, а який означає *неістоту* є **quoi** (наголошена форма займенника **que**) в сполученні з різними прийменниками.

Якщо підмет виражений іменником, найчастіше робиться проста інверсія. Якщо речення поширене (ускладнене додатками і обставинами), необхідна складна інверсія:

De qui parle-t-il? – Про кого він говорить?

De quoi parle-t-il? – Про що він говорить?

De qui Pierre parle-t-il? – Про кого П'єр говорить?

De quoi Pierre parle-il? – Про що П'єр говорить?

5. Питання до обставини місця (**où** – де? куди?)

Якщо підмет питального речення виражається особовим займенником (крім займенників 1-ї особи однини дієслів I групи і більшості дієслів III групи), питання має просту інверсію:

Où va-t-il?

Якщо підмет виражається іменником, можливі два види інверсії – проста і складна.

Проста інверсія: **Où** va Pierre?

Складна інверсія: Pierre **où** va-t-il?

Примітка. В питаннях зі складною інверсією до обставини місця підмет-іменник ставиться перед питальним прислівником **où**.

Однак якщо в реченні є прямий додаток, виражений іменником, або обставинні слова, складна інверсія обов'язкова:

Où Jacques achète-t-il ces livres?

Якщо підмет виражений особовим придієслівним займенником 1-ї особи однини, питання будується за допомогою звороту **est-ce que**:

Où est-ce que je vais?

La construction impersonnelle 'il y a'. Безособовий зворот 'il y a'

Зворот **il y a** складається з особового займенника **il**, дієслова **avoir** в 3-й особі однини і допоміжного прислівника **y**.

Безособовий зворот **il y a** вказує на наявність одного або декількох предметів, і зазвичай після нього перед іменником ставиться неозначений артикль:

Il y a un visiteur dans votre cabinet.

Il y a des visiteurs dans votre cabinet.

У заперечній формі артикль випускається, а перед іменником ставиться прийменник **de**:

Il n'y a pas de poule et **de** poulets dans le cour.

Il y a може стояти як на початку речення, так і в після обставини місця:

Il y a beaucoup de feuilles jaunes sur la terre.

Sur la terre **il y a** beaucoup de feuilles jaunes.

У питальній формі зворот **il y a** частіше стоїть на початку речення:

Y a-t-il des dictionnaires dans votre bibliothèque?

Примітка. Слід звернути особливу увагу на вживання дієслова **être** і звороту **il y a** в реченнях типу:

Книга лежить на столі.

На столі лежить книга.

Якщо в українській мові порядок слів у реченні прямий (на першому місці стоїть підмет, а далі присудок), такий порядок зберігається і у французькій мові, і речення перекладається за допомогою дієслова **être**. Якщо порядок слів непрямий (підмет стоїть у кінці речення), при перекладі вживається зворот **il y a**:

Книга лежить на столі.

– Le livre **est** sur la table.

На столі лежить книга.

– **Il y a** un livre sur la table.

(Sur la table **il y a** un livre.)

L'ARTICLE. АРТИКЛЬ

Артикль – службове слово, яке вживається перед іменником і визначає його граматичні категорії, його рід і число.

У французькій мові існує три види артиклів: **означений артикль** (*l'article défini*), **неозначений артикль** (*l'article indéfini*), **частковий артикль** (*l'article partitif*).

Артикль завжди стоїть перед іменником, до якого він належить. Між артиклем можуть стояти лише прикметники або порядкові числівники:

un bon élève, **le** premier élève

Форми артикля

	Однина		Множина
	Чоловічий рід	Жіночий рід	
L'article défini (означений артикль)	le (le père)	la (la mère)	les (les pères, les mères)
L'article indéfini (неозначений артикль)	un (un frère)	une (une sœur)	des (des frères, des sœurs)

Означений артикль **le, la** перед іменниками, що починаються з голосного або з **h** німого, набуває форми **l'**:

l'école, l'étudiant, l'homme.

Вживання означеного артикля

Означений артикль **le, la, les** вживається перед іменниками, що характеризують означені предмети або особи. Означений артикль вживається:

- 1) з предметами або особами, про які йдеться мова, відомі співрозмовнику або про них говорилося раніше:

Voici un stylo et un crayon; je prends **le** crayon.

Donne-moi **le** livre de Pierre.

- 2) з предметами, речовинами або істотами, які взяті в загальному значенні:

L'homme est mortel.

- 3) з іменниками, які є єдиними у своєму роді (**la** lune, **le** ciel);

- 4) з назвами країн, річок, гір, океанів, морів, озер:

la France, **la** Seine

Вживання неозначеного артикля

Неозначений артикль однини бере початок від латинського “один”, яке крім значення одиничності мав значення “один із багатьох” . Це значення зберігається в неозначеному артиклі і зараз.

Неозначений артикль вживається:

- 1) для вираження одиничності або у значенні “один із багатьох”:

Il a **une** soeur et deux frères.

Prenez **un** taxi.

- 2) при відношенні предмета до класу однорідних предметів:

C'est **une** table.

- 3) перед іменниками, що означають родові поняття:

Le fer est **un** métal.

- 4) для позначення неозначеної кількості предметів:

J'achète **des** fleurs.

Випадки невживання артикля

Артикль не вживається:

- 1) з іменами і прізвищами осіб та назвами міст:

Pierre, Marie, Kiev, Paris.

Виняток: le Havre – Гавр, le Haye – Гаага та ін.

- 2) якщо перед іменником стоїть вказівний або присвійний прикметник:

Nous avons bien compris **cette** règle.

Avez-vous fini **votre** travail?

- 3) якщо перед іменником стоїть кількісний числівник:

Il va à la rédaction **quatre** fois par semaine.

4) після іменників, що означають кількість, і кількісних прислівників (причому замість артикля вживається прийменник **de**):

un kilo de légumes, beaucoup d'enfants.

- 5) при звертанні:

Bon, **camarades**, ne discutons pas.

6) перед іменником-іменною частиною складного іменного присудка, який означає рід занять, професію, національність, якщо при цьому не має означення:

Il est Ukrainien. Il est professeur.

Але якщо іменна частина присудка має означення, тоді вживається

- а) неозначений артикль:

Il est **un** *bon* professeur.

б) та означений артикль, якщо за іменною частиною присудка йде підрядне означальне речення:

C'est **le** professeur *qui travaille toujours, même la nuit.*

7) якщо іменнику в множині передусє прикметник, тоді замість неозначеного артикля множини **des** ставиться прийменник **de**:

une belle fille – **de** belles filles

un beau livre – **de** beaux livres

8) у заперечних реченнях перед іменником, який є прямим додатком, неозначений артикль однини і множини опускається, а замість нього вживається прийменник **de**:

J'ai un stylo, mais je *n'ai pas* **de** cahier.

9) перед іменником у словосполученні прийменника **avec** з іменником, який має абстрактне поняття і передає спосіб виконання дії:

avec attention – уважно

avec intérêt – з інтересом

avec joie – з радістю

avec plaisir – із задоволенням

10) перед іменником з прийменником **sans**, які в реченні виступають у ролі обставини способу дії:

sans repos – без відпочинку

sans bruit – безшумно

11) у безособових зворотах:

Il fait jour. – Світло.

Il fait nuit. – Темно.

L'article contracté. Стягнений артикль

Означений артикль може мати злиті форми (**l'article contracté**), які створюються при злитті прийменників **à** і **de** з артиклями **le** і **la**:

de + le = du (les livres **du** professeur)

de + les = des (les livres **des** professeurs)

à + le = au (je téléphone **au** professeur)

à + les = aux (je téléphone **aux** professeurs)

L'article partitif. Частковий артикль

Частковий (партитивний) артикль по значенню наближається до неозначеного артикля і слугує для позначення неозначеної кількості предмета.

Партитивний артикль має такі форми: **du, de la, de l'** і вживається головним чином перед незчисленими іменниками. Він не має форми множини.

Партитивний артикль вживається:

- 1) з іменниками, які означають речовину:

Il y a **de la neige** dans les rues.

- 2) з іменниками, які означають абстраговане поняття, якщо вони не взяті в повному обсязі або не визначені контекстом:

Il faut avoir **de la patience**.

Порівняйте:

Achète **du** fromage.

J'aime **le** fromage.

Le fromage que j'ai acheté est très bon.

- 3) з певними словосполученнями, до складу яких входять дієслова такі, наприклад, як **faire** та ін.:

faire **du** ski il fait **du** soleil

faire **du** sport il fait **du** vent

Партитивний артикль не вживається:

- 1) з іменником, який є прямим додатком дієслова в заперечній формі:

Il ne fait pas **de vent** aujourd'hui.

- 2) з іменниками після прислівників та іменників, які позначають кількість:

Achète **un kilo de sucre**.

- 3) з іменниками після дієслів, прикметників та іменників, додатки яких будуються з прийменником **de**:

J'**ai besoin d'argent** (argent = de l'argent).

- 4) з іменниками, що виступають у ролі додатку іншого іменника або прислівника, який має кількісно обмежене значення:

trois mètres **d'étoffe**, beaucoup **de fautes**, combien **de temps**,

trois heures **de vol**, un kilo **de pommes**

- 5) з іменником, який є прямим додатком дієслова в заперечній формі:

Je n'ai pas **de questions**.

- 6) з іменником, який є другим компонентом сталого дієслівного словосполучення з дієсловами **avoir, prendre, mettre** та ін. Ці одиниці стали вже неподільними:

avoir faim – бути голодним (букв. мати голод)

avoir peur (de) – боятися (букв. мати страх)

avoir besoin (de) – мати потребу

avoir raison – мати рацію

LE NOM. ІМЕННИКИ

Formation du féminin. Утворення жіночого роду

Закінчення чоловічого роду / жіночого роду	Приклади	
	Masculin (чоловічий рід)	Féminin (жіночий рід)
- / - e	un ami	une amie
- at / - atte	un chat	une chatte
- et / - ette	un cadet	une cadette
- ot / - otte	un sot	une sottte
- en / - enne	un Européen	une Européenne
- ien / - ienne	un Parisien	une Parisienne
- on / - onne	un lion	une lionne
	<i>Примітка:</i> Іменник paysan у жіночому роді має також подвоєне n: un paysan – une paysanne	
- f / - ve	un sportif	une sportive
- er / - ère	un étranger	une étrangère
- ier / - ière	un ouvrier	une ouvrière
- eur / - euse	un danseur	une danseuse
- teur / - teuse	<i>Примітка:</i> un chanteur – une chanteuse, cantatrice (якщо мова йде про відому співачку)	
- teur / - trice	un directeur un instituteur un préparateur	une directrice une institutrice une préparatrice
- e / - esse	un hôte un maître un poète	une hôtesse une maîtresse une poétesse

Рід іменників може бути переданий артиклем:

un enfant – **une** enfant

У французькій мові, як і в українській, існують іменники, які не мають особливої форми для жіночого роду:

un professeur	un peintre	un sculpteur
un médecin	un écrivain	un architecte
un auteur	un ingénieur	un savant

Pluriel des noms. Множина іменників

Закінчення Однини / множини	Singular	Pluriel
- / - s	la table le canon le trou	les tables les canons les trous
- s / - s - x / - x - z / - z	le mois la voix le nez	les mois les voix les nez
- al / - aux	le tribunal le cheval	les tribunaux les chevaux
	<i>В и н я т к и</i> : aval – avals, festival – festivals, carnaval – carnivals, bal – bals	
- ail / - aux	le bail l'ém ^a il	les baux les émaux
	<i>П р и м і т к а</i> : Інші іменники на -ail утворюють множину із закінченням –s ; le bétail має множину: les bestiaux	
- au / - aux - eau / - eaux - eu / - eux	le noyau le plateau le feu	les noyaux les plateaux les feux
- ou / - x	le bijou le chou	les bijoux les choux
	<i>П р и м і т к а</i> : Інші іменники на -ou утворюють множину із закінченням –s	

L'ADJECTIF. ПРИКМЕТНИК

Прикметник вказує на ознаки або властивості предметів. Прикметники узгоджуються в роді і числі з іменниками, до яких вони належать:

Mon père reste **seul**. **Ma mère** reste **seule**.

Cette jeune fille. **Ces jeunes filles**.

Прикметник у ролі означення може стояти як перед іменником, так і після нього.

Після іменника ставляться:

1) відносні, а також якісні прикметники, які характеризують ознаки предмета, його форму та колір:

une fabrique **textile** un drapeau **rouge**
 une fête **internationale** une table **ronde**

2) багатоскладові якісні та відносні прикметники:

la ville **culturelle**, une dictée **difficile**

3) прикметники, які походять від дієприкметника минулого часу:

un homme **fatigué**, une femme **mariée**

4) більшість віддієслівних прикметників на **-ant**:

une voix **tremblante**, une nouvelle **étonnante**.

Перед іменником ставляться такі прикметники, як: **grand, petit, jeune, vieux, beau, joli, bon, mauvais, nouveau**:

une **grande** maison, un **vieux** jardin.

Місце деяких односкладових прикметників, таких, як **long, haut, large** менш постійне. Воно може визначатися довжиною іменника, а також милозвучністю:

une **haute** montagne un **long** voyage
 une voix **haute** une robe **longue**.

Formation du féminin. Утворення жіночого роду

Закінчення чоловічого роду / жіночого роду	Приклади	
	Masculin (чоловічий рід)	Féminin (жіночий рід)
- / - e	petit poli	petite polie
–	(un terrain) difficile	(une tache) difficile
- el / - elle	temporel	temporelle
- ul / -ulle	nul	nulle
- eil / - eille	vermeil	vermeille
- il / - ille	gentil	gentille
- en / - enne	italien	italienne
- on / - onne	bon	bonne
- et / - ette	cadet	cadette
- et / - ète	secret	secrète

- er / - ère	étranger	étrangère
- ier / - ière	premier	première
- f / - ve	neuf	neuve
- g / - gue	long	longue
- eux / - euse	heureux	heureuse
- eur / - euse	danseur	danseuse
	<i>В и н я т к и</i> : Прикметники majeur, meilleur, mineur і прикметники, що закінчуються на -erieur набувають в жіночому роді -e : meilleur – meilleure, intérieur – intérieure .	
- teur / - trice	directeur	directrice
- s / - sse	bas	basse
- x / - sse	faux	fausse
	<i>В и н я т о к</i> : doux – douce	
- c / - que, - che	turc	turque
	blanc	blanche
Les voyelles nasales (- in, - on, - un, - an) / - e	fin	fine
	brun	brune
	persan	persane
	romain	romaine
<i>П р и м і т к а</i> : paysan – paysanne		

Degrés de comparaison des adjectifs. Ступені порівняння прикметників

<i>Positif</i>	Ma chambre est grande .
<i>Comparatif</i> (порівняльний ступінь)	Ma chambre est plus grande que ta chambre. (<i>comparatif de supériorité</i>)
	Ma chambre est moins grande que ta chambre. (<i>comparatif d'infériorité</i>)
	Ma chambre est aussi grande que ta chambre. (<i>comparatif d'égalité</i>)
<i>Superlatif</i> (найвищий ступінь)	Ma chambre est la plus grande pièce de notre appartement.
	Ma chambre est la moins grande pièce de notre appartement.

Порівняльний ступінь (le comparatif) створюється за допомогою прислівників **plus** (більш), **moins** (менш), **aussi** (такий самий).

Перед другою частиною порівняння стоїть сполучник **que**:

En hiver les jours sont **plus courts qu'**en été.

Cette ville est **moins belle que** ma ville natale.

Cette chambre est **aussi chaude que** la chambre voisine.

Якщо в реченні є декілька прикметників у порівняльному ступені, прислівники **plus**, **moins**, **aussi** повторюються перед кожним прикметником:

Cette salle est **plus (moins, aussi)** grande
et **plus (moins, aussi)** claire que la salle voisine.

Друга частина порівняння не завжди буває виражена в контексті, а може лише матися на увазі:

Passons dans la salle voisine, elle **moins froide**.

(мається на увазі – *que cette salle*).

Найвищий ступінь (le superlatif) створюється за допомогою сполучення прикметника в порівняльному ступені з визначеним артиклем **le, la, les** або присвійним прикметником:

Ce sont **les plus beaux** fruits de notre jardin.

C'est **la moins large** rue de ce quartier.

C'est **mon plus grand** ami.

У найвищому ступені прикметник стоїть перед або після іменника залежно від місця, яке він займає зазвичай поряд з іменником:

une **petite** chambre – **la plus petite** chambre

une chambre **claire** – la chambre **la plus claire**.

Якщо в позитивному ступені один прикметник стоїть перед іменником, а другий після, в найвищому ступені обидва прикметника ставляться після іменника. Причому визначений артикль вживається двічі – перед іменником і перед прикметником:

C'est la chambre **la plus grande et la plus chaude**.

Прикметники **bon** (у значенні “хороший”, “гарний”) і **mauvais** (“поганий”) у порівняльному і найвищому ступенях мають свої власні форми.

Bon, mauvais

<i>Positif</i>	<i>Comparatif</i>	<i>Superlatif</i>
bon	meilleur (que) moins bon (que) aussi bon (que)	le (la) meilleur (-e)
mauvais	plus mauvais, pire (que) moins mauvais (que) aussi mauvais (que)	le (la) plus mauvais (-e) le (la) pire

Ex.: Son caractère est **meilleur que** la caractère de son frère.

C'est lui qui a **le meilleur** caractère.

Votre prononciation est **plus mauvaise (pire)**
que la prononciation des autres élèves.

Sa prononciation est **la plus mauvaise (la pire)**.

Les adjectifs démonstratifs. Вказівні прикметники

S i n g u l i e r		P l u r i e l
<i>Masculin</i>	<i>Féminin</i>	<i>Masculin / Féminin</i>
ce (цей) cet (цей) <i>Ex.: ce livre, ce hamac, cet homme</i>	cette (ця) <i>Ex.: cette fille</i>	ces (ці) <i>Ex.: ces livres, ces filles</i>

Для чоловічого роду існує дві форми вказівних прикметників: **ce, cet**.

Ce використовується перед іменниками, які починаються з приголосного або **h** придихального:

ce livre, **ce** hamac.

Cet вживається перед іменниками, які починаються з голосного або **h** німого:

cet élève, **cet** homme.

Les adjectifs possessifs. Присвійні прикметники

	S i n g u l i e r		P l u r i e l
	<i>Masculin</i>	<i>Féminin</i>	<i>Masculin / Féminin</i>
<i>1 oc.</i>	mon	ma	mes
<i>2 oc.</i>	ton	ta	tes
<i>3 oc.</i>	son	sa	ses
<i>1 oc.</i>	notre		nos
<i>2 oc.</i>	votre		vos
<i>3 oc.</i>	leur		leurs

Ex.: Je parle à **ma** mère.

Nous faisons **nos** études à l'université.

Ils lisent **leur** livre.

Перед іменниками жіночого роду, що починаються з голосного або **h** німого, вживається форма чоловічого роду **mon, ton, son**:

mon école, ton amie, son usine.

LES PRONOMS. ЗАЙМЕННИКИ

Les pronoms personnels conjoints. Особові придієслівні займенники

Особові придієслівні займенники завжди вживаються з дієсловом, вказуючи на суб'єкт або об'єкт дії.

Придієслівні займенники мають форми, які відповідають називному, знахідному та давальному відмінкам.

Форми називного відмінка вживаються в функції підмета (**sujet**), форми знахідного і давального – в функції прямого (**complément direct**) і непрямого додатків (**complément indirect**):

Je vends des livres. (**il** – sujet)

Il ne **les** écoute pas. (**les** – complément direct)

Vous **leur** téléphonez souvent. (**leur** – complément indirect)

Sujet (підмет)	Complément direct (прямий додаток, знахідний відмінок)	Complément indirect (непрямий додаток, давальний відмінок)
<i>Singulier</i>		
1 oc. je	me мене	me мені
2 oc. tu	te тебе	te тобі
3 oc. il	le його	lui йому
elle	la її	lui їй
<i>Pluriel</i>		
1 oc. nous	nous нас	nous нам
2 oc. vous	vous вас	vous вам
3 oc. ils, elles	les їх	leur їм

Придієслівні займенники, які вживаються в ролі прямого і непрямого додатків, стоять зазвичай безпосередньо перед дієсловом:

C'est une histoire très intéressante, **la** raconte-moi encore une fois.

Je **vous** attends.

Elle ne **m'**écrit pas souvent.

У наказовій стверджувальній формі займенники-дodatки стоять за дієсловом, причому ненаголошена форма **me** замінюється наголошеною формою **moi**:

Répétez-**moi** votre devoir!

Apporte-**lui** la chaise!

Voici ton stylo, prends-**le**!

Примітка. Якщо придієслівний займенник стоїть після дієслова, то між ними ставиться риска.

Pronoms personnels toniques. Особові самостійні (ударні) займенники

<i>Singulier</i>			<i>Pluriel</i>		
1 oc.	2 oc.	3 oc.	1 oc.	2 oc.	3 oc.
moi	toi	lui, elle	nous	vous	eux, elles

У реченні особові самостійні займенники виступають у ролі:

1) підмета:

Moi, je ne les écoute pas.

Pierre et **moi**, nous allons au théâtre.

2) прямого додатка:

Tu nous as vus, **moi**, et mon ami.

3) непрямого додатка:

Elle pense souvent à **lui**.

4) іменної частини присудка:

C'est **lui** qui a écrit cette lettre.

Ah! C'est **toi**, Adèle?

Примітка. У зворотах **c'est moi**, **c'est toi** дієслово стоїть в однині в усіх особах, крім 3-ї особи множини:

C'est nous qui l'avons aidé.

Ce sont eux qui sont venus les premiers.

Особові самостійні займенники вживаються також:

1) у неповних реченнях:

Qui veut faire ça? – **Moi**.

2) у сполученні з неозначеним прикметником (**même**):

Je lui dirai **moi-même**.

3) як непрямий додаток у поєднанні з різними прийменниками, які відповідають різним непрямим відмінкам української мови:

Ils sont partis **sans elle**.

Il n'est pas content **d'eux**.

Примітка. Додатки дієслова, які вимагають перед іменниками прийменника, можуть бути виражені як придієслівними займенниками, так і самостійними. Більшість дієслів вимагає вживання придієслівних займенників:

J'écris à mon ami.- Je **lui** écris.

lui – придієслівний займенник – непряий додаток.

Слід запам'ятати такі дієслова, які вимагають вживання самостійних займенників:

penser à qn, s'adresser à qn, s'intéresser à qn.

Je pense à *mon ami*.- Je pense à *lui*.

lui – самостійний займенник у сполуці з прийменником **à**.

LES ADVERBES. ПРИСЛІВНИКИ

Прислівники поділяють на:

1) **прості** (bien – добре, mal – погано, tôt – рано, tard – пізно і т.д.);

2) **складні**, які створені з двох або більше слів:

enfin (en + fin) – нарешті

ensuite (en + suite) – потім

longtemps (long + temps) – довго, давно

toujours (tous + jours) – завжди

3) **похідні** (lentement – повільно, froidement – холодно).

La place des adverbes dans la proposition.

Місце прислівників у реченні

1. *Прислівники обставини місця і часу* не мають фіксованого місця в реченні:

Dans ce parc, **partout** il y a des fleurs.

Dans ce parc, il y a des fleurs **partout**.

2. *Прислівники способу дії* найчастіше стоять після дієслова:

Elle nous a écoutés **distraitement**.

3. *Прислівники en і у* завжди передують дієслову:

Chaque matin je vais au stade. – Кожен ранок я йду на стадіон.

J'y vais à pied. – Я йду туди пішки.

J'**en** reviens dans une heure. – Я повертаюсь звідти через годину.

4. *У складних часових формах* нижчеподані прислівники зазвичай ставляться між допоміжним дієсловом і дієприкметником (**participe passé**):

assez	– достатньо	peu	– мало
-------	-------------	-----	--------

beaucoup	– багато	encore	– ще
bien	– добре	jamais	– ніколи
déjà	– вже	souvent	– часто

Ex.: Il a **déjà** fait son devoir.

Je n'ai **jamais** vu cet homme.

Degrés de comparaison des adverbes. Ступені порівняння прислівників

<i>Positif</i>	Il lit <i>vite</i> .
<i>Comparatif</i>	Elle lit plus vite que moi (<i>de supériorité</i>). Elle lit moins vite que moi (<i>d'infériorité</i>). Elle lit aussi vite que moi (<i>d'égalité</i>).
<i>Superlatif</i>	Elle lit le plus vite . Elle lit le moins vite .

Порівняльний ступінь прислівників створюється так само, як і порівняльний ступінь прикметників, тобто за допомогою прислівників **plus, moins, aussi**.

Найвищий ступінь прислівників вживається завжди з означеним артиклем чоловічого роду **le**:

Ce sont eux qui courent **le plus vite (le moins vite)**.

Три прислівника **beaucoup, peu, bien** мають власну форму ступенів порівняння.

Beaucoup, peu, bien

<i>Positif</i>	<i>Comparatif</i>	<i>Superlatif</i>
beaucoup	plus que	le plus
peu	moins que	le moins
bien	mieux que	le mieux

Ex.: Il lit **plus (moins) que** moi.

C'est lui qui lit **le plus (le moins)**.

Прислівник **bien** має власну форму лише в *comparatif de supériorité* (**mieux**) та в *superlatif* (**le mieux**). У *comparatif d'égalité* і *d'infériorité* **bien** має звичайну форму **aussi bien que, moins bien que**:

Je le connais **mieux (moins bien, aussi bien) que** toi.

C'est moi qui le connais **le mieux**.

LE VERBE. ДІСЛОВО

Le Présent. Теперішній час дійсного способу

Всі французькі дієслова поділяють на три групи.

До **I групи** належать дієслова, які в інфінітиві мають закінчення **-er**: parler.

До **II групи** належать дієслова, які в інфінітиві мають закінчення **-ir**: finir. Багато дієслів II групи утворилися від прикметників (rouge – rougir, blanc – blanchir).

Всі дієслова I і II груп відмінюються за одним зразком.

	Дієслова I групи Parler	Дієслова II групи Finir
je	parle	finis
tu	parles	finis
il, elle	parle	finit
nous	parlons	finissons
vous	parlez	finissez
ils, elles	parlent	finissent

Слід звернути увагу на відмінювання дієслів I групи типу **répéter**, **précéder**, **acheter**.

Дієслова, які в інфінітиві мають у передостанньому складі **é** або **e**, в *présent de l'indicatif* і в *impératif* змінюють **é** або **e** на **è** перед складом, яке має **e** німе (e muet):

	<i>Présent</i>	<i>Impératif</i>	<i>Présent</i>	<i>Impératif</i>
	répéter		acheter	
je	répète		j'achète	
tu	répètes	Répète!	achètes	Achète!
il, elle	répète		achète	
nous	répétons	Répétons!	achetons	Achetons!
vous	répétez	Répétez!	achetez	Achetez!
ils, elles	répètent		achètent	

III групи дієслів складають так звані неправильні дієслова, тобто дієслова, відмінювання яких слід запам'ятати.

Наведемо приклади відмінювання найчастіше вживаних з них:

	être (бути)	avoir (мати)	faire (робити)
je	suis	j'ai	fais
tu	es	as	fais
il, elle	est	a	fait
nous	sommes	avons	faisons
vous	êtes	avez	faites
ils, elles	sont	ont	font
	aller (йти)	venir (приходити)	partir (від'їжджати)
je	vais	viens	pars
tu	vas	viens	pars
il, elle	va	vient	part
nous	allons	venons	partons
vous	allez	venez	partez
ils, elles	vont	viennent	partent
	prendre (брати)	pouvoir (могти)	vouloir (хотіти)
je	prends	peux (puis-je?)	veux
tu	prends	peux	veux
il, elle	prend	peut	veut
nous	prenons	pouvons	voulons
vous	prenez	pouvez	voulez
ils, elles	prennent	peuvent	veulent

Verbes pronominaux. Займенникові дієслова (зворотна форма)

Зворотний стан створюється додаванням до дієслова в неозначеній формі зворотного займенника **se**.

Порівняйте:

laver (вмивати) – **se laver** (вмиватися);

arrêter (зупиняти) – **s'arrêter** (зупинятися).

При відмінюванні дієслова в зворотному стані перед дієсловом відповідно кожній особі ставиться зворотний займенник – **me, te, se, nous, vous, se**:

s'appeler	
je m' appelle	nous nous appelons
tu t' appelle	vous vous appelez
il, elle s' appelle	ils, elles s' appellent

Займенник-додаток, який супроводить дієслово, завжди стоїть безпосередньо перед дієсловом.

Лише в наказовій стверджувальній формі стоїть після дієслова, причому в 2-й особі однини замість займенника **te** вживається ударна форма **toi**.

У наказовій заперечній формі займенник-додаток займає своє звичайне місце перед дієсловом.

<i>Forme affirmative</i> (стверджувальна форма)	<i>Forme négative</i> (заперечна форма)	<i>Forme interrogative</i> (запитальна форма)
je me lave	je ne me lave pas	Est-ce que je me lave?
tu te laves	tu ne te laves pas	Te laves-tu?
il, elle se lave	il, elle ne se lave pas	Se lave-t-il / elle?
nous nous lavons	nous ne nous lavons pas	Nous lavons-nous?
vous vous lavez	vous ne vous lavez pas	Vous lavez-vous?
ils, elles se lavent	ils, elles ne se lavent pas	Se lavent-ils / elles?
<i>Impératif</i> (наказова форма)		
<i>Forme affirmatif</i>	Lave-toi!	Lavons-nous!
<i>Forme négatif</i>	Ne te lave pas!	Lavez-vous!
	Ne nous lavons pas!	Ne vous lavez pas !

Запам'ятайте такі займенникові дієслова:

s'intéresser – цікавитися	se lever – підніматися
s'arrêter – зупинятися	se coucher – лягати
se diriger – прямувати, направлятися	se réveiller – прикидатися
s'appeler – називатися	se laver – вмиватися
se rencontrer – зустрічатися	se raser – бритися
se baigner – купатися	se peigner – причісуватися
se dépêcher – поспішати, квапитися	s'habiller – вдягатися
s'adresser (à qn) – звертатися	se reposer – відпочивати
se promener – прогулюватися	se trouver – знаходитися

Futur immédiat et passé immédiat.

Безпосереднє (найближче) майбутнє і безпосереднє (найближче) минуле

У французькій мові існує два часи, які позначають дію, яка щойно відбулася (**Passé immédiat**) або має відбутися в найближчому майбутньому (**Futur immédiat**). Ці часи створюються за допомогою двох допоміжних дієслів – **aller** і **venir**.

Passé immédiat. Безпосереднє (найближче) минуле

Passé immédiat позначає дію, яка щойно відбулася і безпосередньо передує теперішньому часу. Вона перекладається на українську мову дієсловом в минулому часі у сполученні з прислівниками **щойно, тільки що**:

Je viens de terminer ce livre. – Я щойно закінчив цю книгу.

Passé immédiat – це складна форма, яка створюється за допомогою дієслова **venir** у теперішньому часі з прийменником **de** та інфінітивом відмінюваного дієслова.

Займенник, який є додатком до дієслова в **passé immédiat**, ставиться перед інфінітивом:

Il vient de leur téléphoner.

Futur immédiat. Безпосереднє (найближче) майбутнє

Futur immédiat позначає дію, яка має відбутися в найближчому майбутньому і яка безпосередньо пов'язана з теперішнім часом. Українською мовою вона перекладається дієсловом у майбутньому часі в сполученні з прислівником **зараз (же), відразу, незабаром** або словами **мати намір, збиратися** (щось робити):

Qu'est-ce que vous allez faire après le dîner?

– Що ви збираєтесь робити після обіду?

Futur immédiat – це складна форма, яка складається з двох частин: дієслова **aller** в теперішньому часі та інфінітива відмінюваного дієслова.

Займенник, який є додатком до дієслова в **futur immédiat**, ставиться перед інфінітивом:

Je vais lui téléphoner.

У сучасній повсякденній мові **futur immédiat** часто використовується в значенні простого майбутнього часу:

Fais attention, tu vas tomber! – Обережно, (ти зараз) *впадеш!*

Passé Composé. Минулий складний час

Passé Composé виражає завершену дію, яка мала місце в минулому, але пов'язана з теперішнім часом, дію, що передувала теперішній дії.

Passé Composé перекладається українською мовою дієсловом dokonаного або недоконаного виду:

J'**ai pris** ce livre. – Я взяв цю книгу.

Il n'**a pas vu** cet homme. – Він не бачив цього чоловіка.

Passé Composé створюється за допомогою допоміжного дієслова **avoir** або **être** в теперішньому часі і **participe passé** (дієприкметника минулого часу) відмінюваного дієслова.

Participe passé дієслів I групи закінчується на **-é**:

parler – **parlé**; traverser – **traversé**.

Participe passé дієслів II групи закінчується на **-i**:

finir – **fini**; rougir – **rougi**.

Participe passé дієслів III групи мають різні закінчення. **Participe passé** дієслів на

a) **-ondre, -endre** закінчується на **-u**:

répondre – **répondu**, descendre – **descendu**;

b) **-vrir, -frir** закінчується на **-vert, -fert**:

ouvrir – **ouvert**, offrir – **offert**;

c) **-ir** (*venir, tenir, courir, mourir*) закінчується на **-i**:

partir – **parti**, sortir – **sorti**;

d) **-âtre** закінчується на **-u**:

connaître – **connu**, paraître – **paru**;

e) **-uire** закінчується на **-t**:

construire – **construit**, traduire – **traduit**.

Слід запам'ятати **participe passé** таких дієслів:

aller – allé	lire – lu	prendre – pris
avoir – eu	mettre – mis	tenir – tenu
dire – dit	mourir – mort	venir – venu
écrire – écrit	naître – né	vivre – vécu
être – été	perdre – perdu	voir – vu
faire – fait	pouvoir – pu	vouloir – voulu

Більшість дієслів у **passé composé** відмінюється з допоміжним дієсловом **avoir**.

Parler	
<i>Forme affirmative</i> (стверджувальна форма)	<i>Forme négative</i> (заперечна форма)
j'ai parlé	je n'ai pas parlé

tu as parlé il, elle a parlé nous avons parlé vous avez parlé ils, elles ont parlé	tu n'as pas parlé il, elle n'a pas parlé nous n'avons pas parlé vous n'avez pas parlé ils, elles n'ont pas parlé
<i>Forme interrogative (запитальна форма)</i>	
ai-je parlé? as-tu parlé? a-t-il (elle) parlé?	avons-nous parlé? avez-vous parlé? ont-ils (elles) parlé

Слід запам'ятати такі дієслова, які в **passé composé** відмінюються з дієсловом **être**:

entrer – входити	monter – підніматися
sortir – виходити	descendre – спускатися
aller – йти	naître – народжуватися
venir – приходити	mourir – помирати
revenir – повертатися	tomber – падати
arriver – прибувати	rester – залишатися
partir – від'їжджати	devenir – ставати

Participe passé дієслів, що відмінюються з допоміжним дієсловом **être**, завжди узгоджуються в роді і числі з підметом.

entrer	
<i>Forme affirmative</i> (стверджувальна форма)	<i>Forme négative</i> (заперечна форма)
je suis entré (-e)	je ne suis pas entré (-e)
tu es entré (-e)	tu n'es pas entré (-e)
il est entré	il n'est pas entré
elle est entrée	elle n'est pas entrée
nous sommes entrés (-es)	nous ne sommes pas entrés (-es)
vous êtes entré (-es)	vous n'êtes pas entré (-es)
ils sont entrés	ils ne sont pas entrés
elles sont entrées	elles ne sont pas entrées
<i>Forme interrogative (запитальна форма)</i>	

suis-je entré (-e)?		sommes-nous entrés (-es)?	
es-tu entré (-e)?		êtes-vous entré (-es)?	
est-il entré?		sont-ils entrés?	
est-elle entrée?		sont-elles entrées?	
avoir		être	
j'ai eu	nous avons eu	j'ai été	nous avons été
tu as eu	vous avez eu	tu as été	vous avez été
il, elle a eu	ils, elles ont eu	il, elle a été	ils, elles ont été

У складних часах всі займенникові дієслова (зворотна форма) відмінюються з дієсловом **être**.

se laver	
<i>Forme affirmative</i> (стверджувальна форма)	<i>Forme négative</i> (заперечна форма)
je me suis lavé (-e)	je ne me suis pas lavé (-e)
tu t'es lavé (-e)	tu ne t'es pas lavé (-e)
il s'est lavé	il ne s'est pas lavé
elle s'est lavée	elle ne s'est pas lavée
nous nous sommes lavés (-es)	nous ne nous sommes pas lavés (-es)
vous vous êtes lavés (-es)	vous ne vous êtes lavés (-es)
ils se sont lavés	ils ne se sont pas lavés
elles se sont lavées	elles ne se sont pas lavées
<i>Forme interrogative</i> (запитальна форма)	
me suis-je lavé (-e)?	nous sommes-nous lavés (-es)?
t'es-tu lavé (-e)?	vous êtes-vous lavés (-es)?
s'est-il lavé?	se sont-ils lavés?
s'est-elle lavée?	se sont-elles lavées?

Participe Passé займенникових дієслів, які мають зворотне значення, узгоджуються в роді і числі із займенником-додатком, якщо він є прямим додатком:

Elle **s'est essuyée**. (Qui a-t-elle essuyée? – **Elle-même**.)

Nous **nous sommes lavés**.

Participe Passé не змінюється, якщо другий займенник є не прямим, а непрямим додатком:

Elle s'est essuyé **le visage**. (**A qui** a-t-elle essuyé le visage? – **A elle-même**.)

Nous **nous** sommes lavé **les mains**.

Participe Passé дієслів, що відмінюються з допоміжним дієсловом **avoir**, узгоджуються в роді і числі з прямим додатком, якщо цей додаток стоїть перед дієприкметником:

J'ai cherché cette lettre partout, mais je ne *l'*ai pas *trouvée*.

Примітка. Прямий додаток зазвичай стоїть перед дієприкметником у трьох випадках:

1) Якщо він є придієслівним займенником:

Répétez cette question, je *l'*ai mal *comprise*.

2) Якщо іменник є антецедентом підрядного означального речення:

Montrez-moi **la lettre** que vous avez *écrite*.

3) У питальних реченнях, які починаються з питального прикметника **quel**:

Quelles lettres avez-vous *apportées*?

Imparfait. Незавершена минула дія

Для вираження дії в минулому часі крім складної форми **passé composé** в розмовній мові широко вживана також проста форма минулого часу – **Imparfait**.

Зразки відмінювання дієслів в Imparfait

	Дієслова I групи	Дієслова II групи	Дієслова III групи	Займенникові дієслова
	parler	finir	lire	se laver
je	parlais	finissais	lisais	me lavais
tu	parlais	finissais	lisais	te lavais
il, elle	parlait	finissait	lisait	se lavait
nous	parlions	finissions	lisions	nous lavions
vous	parliez	finissiez	lisiez	vous laviez
ils, elles	parlaient	finissaient	lisaient	se lavaient

	avoir	être
je	avais	étais
tu	avais	étais
il, elle	avait	était
nous	avions	étions
vous	aviez	étiez
ils, elles	avaient	étaient

Imparfait вживається для вираження:

1) минулої незавершеної дії, яка відображена в процесі або в момент, коли вона виконується, причому початок і кінець цієї дії не вказані:

Il **conduisait** bien l'auto.

2) повторюваної, звичної дії, причому в реченнях такого типу можуть вживатись обставини, які підкреслюють цю звичність і повторюваність (**toujours** – завжди, **habituellement** – зазвичай, **souvent** – часто, **parfois** – інколи, **jamais** – ніколи, **tous les jours** – щодня та ін.):

Il **arrivait** toujours le premier.

3) минулої незавершеної дії, яка відбувалася водночас з іншою незавершеною або завершеною дією. Тут слід розглянути два випадки:

а) коли два або більше минулих дій відбуваються одночасно і тривають неозначений час:

Paul **écrivait** ce que je lui **dictais**.

б) коли одна минула дія відображена в процесі, коли вона відбувається, і є фоном для іншої одноразової завершеної дії. В цьому випадку перша дія виражена в **Imparfait**, а друга – в **Passé Composé** (або в **Passé Simple**):

Je **parlais** à mes amis quand tu m'**a téléphoné**.

Примітка. Якщо мова йде про дії тривалі, але обмежені певними часовими рамками (довго, декілька годин, весь день і т.і.), слід вживати **Passé Composé**:

Hier j'**ai écrit** cette composition toute la journée.

Imparfait нерідко вживається у розмовній мові в запитальних за формою реченнях, що вводяться часткою **si**, які мають спонукальне значення:

Si nous allions au cinéma? – Чи не піти нам у кіно?

Futur simple. Простий майбутній час

Futur simple використовується для вираження майбутньої дії по відношенню до теперішньої, причому дія може бути як довершеною, так і недовершеною:

Après 2 heures je **resterai** seule à la maison.

– Після двох годин я **залишусь** одна вдома.

Tout ce week-end je **étudierai** ce rapport.

– Всі ці вихідні я **буду вивчати** цей звіт.

Зразок відмінювання дієслів у Futur simple

	<i>Дієслова I групи</i>	<i>Дієслова II групи</i>	<i>Дієслова III групи</i>
	parler	finir	lire
je	parlerai	finirai	lirai
tu	parleras	finiras	liras
il, elle	parlera	finira	lira
nous	parlerons	finirons	lirons
vous	parlerez	finirez	lirez
ils, elles	parleront	finiront	liront

Слід запам'ятати дієслова, які мають власну форму в **futur simple**:

aller (йти, їхати) – je irai	pouvoir (могти) – je pourrai
avoir (мати) – je aurai	tenir (тримати) – je tiendrai
devoir (бути повинним) – je devrai	venir (приходити) – je viendrai
être (бути) – je serai	voir (бачити) – je verrai
faire (робити) – je ferai	vouloir (хотіти) – je voudrai

Дієслова I групи, які в передостанньому складі мають в інфінітиві **é**, в майбутньому часі його зберігають:

répéter – je répéterai.

Дієслова III групи, які закінчуються на **-re**, втрачають кінцеве **e** інфінітива перед особовими закінченнями **futur simple**:

écrire – j'écrirai.

Subordonnée de condition. Умовне підрядне речення

Умовне підрядне речення найчастіше за все вводиться сполучником **si**. У французькій мові в умовному підрядному реченні після сполучника **si** замість майбутнього часу вживається теперішній:

Si tu fais vite ce travail, nous irons à la patinoire.

Головне речення може стояти також у наказовій формі:

Si tu vas au marché, achète-moi des fruits.

Plus-que-parfait. Давноминула дія

Plus-que-parfait означає минулу дію, яка передує іншій минулій дії:

Elle a dit qu'il **avait déjà préparé** sa thèse.

– Вона сказала, що він вже приготував свої тези.

Зразок відмінювання дієслів у Plus-que-parfait

parler	entrer
j' avais parlé	j' étais entré (-e)
tu avais parlé	tu étais entré (-e)
il avait parlé	il était entré
elle avait parlé	elle était entrée
nous avions parlé	nous étions entré (-es)
vous aviez parlé	vous étiez entrés (-es)
ils avaient parlé	ils étaient entrés
elles avaient parlé	elles étaient entrées

Plus-que-parfait – це складна форма, яка складається з двох частин: допоміжного дієслова **avoir** або **être** в **imparfait** та дієприслівника минулого часу відмінюваного дієслова.

Порівняйте:

<i>Passé composé</i>	<i>Plus-que-parfait</i>
j'ai voyagé	j'avais voyagé
je suis parti (-e)	j'étais parti (-e)

Plus-que-parfait вживається як у головних і підрядних реченнях, так і в незалежних реченнях.

У підрядних реченнях **plus-que-parfait** передає дію, яка передувала дії головного речення, причому дієслово головного речення стоїть в одному з минулих часів: **passé composé, imparfait, passé simple, plus-que-parfait**:

Elle ne **connaissait** pas son père
parce qu'il **était mort** avant sa naissance.

У головному реченні **plus-que-parfait** передає дію, яка передує дії підрядного речення:

Le premier acte **avait déjà commencé**
quand je **suis entré** dans la salle de spectacle.

У незалежних реченнях **plus-que-parfait** вживається для вираження дії, яка передує одній з інших наступних дій або попередніх речень:

Le professeur *sentit* que ses yeux *se fermaient* malgré lui. Évidemment
on **avait mêlé** des soporifiques à leur nourriture.

Futur dans le passé. Майбутній час у минулому

Futur dans le passé означає дію, майбутню відносно минулої.

Futur dans le passé дієслів I та II груп дієслів створюється за допомогою додавання до інфінітива закінчень **imparfait: -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient**:

marcher – je marcherais;
finir – je finirais.

Дієслова III групи та допоміжні дієслова в **futur dans le passé** мають таку саму основу, що і в **futur simple**.

Порівняйте:

<i>Infinitif</i>	<i>Futur simple</i>	<i>Futur dans le passé</i>
avoir	j'aurai	j' aurais
être	je serai	je serais
voir	je verrai	je verrais

Futur dans le passé вживається головним чином у підрядних реченнях, коли дія головного речення виражена дієсловом у будь-якій формі минулого часу.

Українською мовою **futur dans le passé** перекладається майбутнім часом:

Elle a promis qu'elle **écrivait** souvent.

– Вона пообіцяла, що **буде** часто **писати**.

Зразок відмінювання дієслів у *Futur dans le passé*

	<i>Дієслова I групи</i>	<i>Дієслова II групи</i>	<i>Дієслова III групи</i>
je	parlerais	finirais	lirais
tu	parlerais	finirais	lirais
il, elle	parlerait	finirait	lirait
nous	parlerions	finirions	lirions
vous	parleriez	finiriez	liriez
ils, elles	parleraient	finiraient	liraient

Concordance des temps de l'indicatif. Узгодження часів дійсного способу

Узгодження часів означає залежність часу підрядного речення від часу дії головного речення.

Якщо дієслово головного речення стоїть в одному з минулих часів (**passé composé**, **imparfait**, **passé simple**), тоді для передачі одночасності з дією головного речення вживається **imparfait** (présent dans le passé), для передачі передування – **plus-que-parfait** (passé dans le passé) і для передачі майбутньої дії – **futur dans le passé**:

Il <i>a dit</i> que Marie ne lui répondait pas.	Він сказав, що Марія йому не відповідає.
Il <i>a dit</i> que Marie ne lui avait pas répondu .	Він сказав, що Марія йому не відповіла.
Il <i>a dit</i> que Marie ne lui répondrait pas.	Він сказав, що Марія йому не відповідатиме.

Розглянемо уважно таблицю узгодження часів:

Proposition principale	Proposition subordonnée		
	<i>Simultanéité</i> (одночасність)	<i>Antériorité</i> (передування)	<i>Postériorité</i> (майбутня дія)
<i>Imparfait</i> (présent dans le passé)	<i>Plus-que-parfait</i> (passé dans la passé)	<i>Futur dans le passé</i>	

<i>Passé composé</i> J'ai pensé			
<i>Imparfait</i> Je pensais	qu'il disait la vérité.	qu'il avait dit la	qu'il dirait la
<i>Passé simple</i> Je pensai		vérité.	vérité.

Forme passive. Пасивна форма

У французській мові всі перехідні дієслова можуть вживатися в дійсному стані, коли предмет, виражений підметом, виконує сам дію, і в пасивному стані, коли предмет, виражений підметом, зазнає дії на собі.

	Дійсний стан	Пасивний стан
<i>Présent</i>	Il ferme la porte. – Він зачиняє двері.	Le magasin est fermé . – Магазин зачинений.
<i>Passé composé</i>	Il a fermé porte. – Він зачинив двері.	Le magasin a été fermé . – Магазин було зачинено.
<i>Futur simple</i>	Il fermera la porte. – Він зачинить двері.	Le magasin sera fermé . – Магазин зачинять.

Пасивна форма створюється за допомогою дієслова **être** у відповідному часі і дієприкметника минулого часу (**participe passé**) відмінюваного дієслова, причому **participe passé** завжди узгоджується в роді і числі з підметом:

Ce livre **a été bien traduit**.– Ця книга була добре перекладена.

Ces livres **ont été bien traduits**.– Ці книги були добре перекладені.

Conjugaison du verbe 'inviter' à la forme passive.

Відмінювання дієслова 'inviter' у пасивній формі

	<i>Présent</i>	<i>Passé composé</i>
je	suis invité (-e)	j'ai été invité (-e)
tu	es invité (-e)	as été invité (-e)
il	est invité	a été invité
elle	est invitée	a été invitée
nous	sommes invités (-es)	avons été invités (-es)
vous	êtes invités (-es)	avez été invités (-es)

ils	sont invités	ont été invités
elles	sont invitées	ont été invitées
	<i>Imparfait</i>	– j' étais invité (-e)
	<i>Passé simple</i>	– je fus invité (-e)
	<i>Plus-que-parfait</i>	– j' avais été invité (-e)
	<i>Futur simple</i>	– je serai invité (-e)

При перетворенні активної форми в пасивну прямий додаток стає підметом, а підмет стає непрямим додатком (**complément d'agent**).

La famille de médecin **occupe** tout le premier étage.

Le premier étage **est occupé** par la famille de médecin.

Непрямий додаток при дієслові в пасивній формі, який позначає виконання дії, вводиться прийменниками **par** і **de**.

Якщо непрямий додаток є безпосередньо активним виконавцем дії, тоді вживається прийменник **par**:

Cette fille a été élevée **par sa tante**.

Час, в якому стоїть дієслово в пасивній формі, визначається за часом дієслова **être**.

Présent	Cette lettre est écrite en français. Ces lettres sont écrites en français.
Imparfait	Cette lettre était écrite en français. Ces lettres étaient écrites en français.
Passé simple	Cette lettre fut écrite en français. Ces lettres furent écrites en français.
Passé composé	Cette lettre a été écrite en français. Ces lettres ont été écrites en français.
Plus-que-parfait	Cette lettre avait été écrites en français. Ces lettres avaient été écrites en français.
Futur simple	Cette lettre sera écrite en français. Ces lettres seront écrites en français.

Les construction 'dire / crier + de + infinitif', 'faire + infinitif'.

Конструкції 'dire / crier + de + infinitif', 'faire + infinitif'

Дієслова **dire**, **écrire**, **crier** можуть виражати пораду, прохання, наказ. У цьому випадку вони вживаються з прийменником **de** перед інфінітивом:

Elle **a crié** à sa fille **de se dépêcher**.

– Вона крикнула своїй дочці поквапитися.

Elle lui **a dit d'accepter** cette invitation.

– Вона порадила йому прийняти це запрошення.

Дієслово **faire** у сполученні з інфінітивом має значення спонукання і може перекладатися як **примусити, наказувати, прохати, пропонувати, казати, щоб**:

Faites-le apporter mes valises dans ma chambre.

– Попросіть його віднести мої валізи до кімнати.

Ne me **fais pas t'attendre**.

– Не примушуй мене тебе чекати.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Басманова А.Г., Турчина Б.И.* Именные части речи во французском языке: Трудности фр. грамматики: Кн. для учителя.– 2-е изд., перераб.– М.: Просвещение, 1991.– 160 с.
2. *Може Г.* Практическая грамматика французского языка / Оформление обложки С. Григорьева.– СПб.: Лань, 1996.– 432 с.
3. *Грамматика французского языка для неязыковых факультетов университетов и вузов / П.И. Заславская, Н.В. Алямская, Р.А. Пашинина и др.*– М.: Высш. шк., 1978.– 432 с.
4. *Мурадова Л.А.* Грамматика французского языка.– М.: Рольф, Айрис-пресс, 1997.– 256 с.– (Домашний репетитор).
5. *Никольская Е.К., Гольденберг Т.Я.* Грамматика французского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.– 4-е изд., испр.– М.: Высш. шк., 1982.– 367 с.
6. *Опацький С.Є.* Français niveau débutant: Підручник для вищ. навч. закладів.– К.: Ірпінь: Перун, 2003.– 310 с.
7. *Парчевский К.К., Ройзенблит Е.Б.* Самоучитель французского языка: Учеб. пособие для неяз. вузов.– 7-е изд., испр. и доп.– М.: Высш. шк., 1985.– 495 с., ил.
8. *Попова И.Н., Казакова Ж.А.* Грамматика французского языка. Практический курс.– М.: ООО “Нестор Академик Паблишерз”, 1999.– 474 с.
9. *Французский язык: Учебник для I курса институтов и факультетов иностранных языков / И.Н. Попова, Ж.А. Казакова, Г.М. Ковальчук.*– 9-е изд., испр. и перераб.– М.: Высш. шк., 1991.– 559 с.

Навчально-методичне видання

Васюк Людмила Миколаївна

Французька мова

Тестові завдання

та методичні рекомендації для самостійної роботи

з модульного контролю знань.

Для студентів I курсу денної форми навчання всіх спеціальностей

Відповідальна за випуск зав. кафедри **Л. О. Науменко**

Редактор Ж. В. Загоруйко

Підписано до друку 21.02.08 р. Формат паперу 60 x 84/16, папір офсетний, друк – на
різографі. Замовлення № 71-08, тираж 20

Надруковано у Редакційно-видавничому центрі ДЕТУТ.
Свідоцтво про реєстрацію від 27.12.2007 р. Серія ДК № 3079
03049, м. Київ – 49, вул. Миколи Лукашевича, 19.